

~~Уведено у нови инвентар бр.~~ 1777(i)

1 јануара 1942 год.

~~Београд~~

УРЕДБА

О УПРАВИ ЗА ЛИКВИДАЦИЈУ РАТНИХ ШТЕТА

Ова Уредба обнародована је у 118 броју „Службених Но-
вина“ од 31 маја 1922 године.

ДРЖАВНА ПИТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1922

Сок. д.
36200

Министарски Савет, на основу законскога овлашћења из чл. 91. Закона о накнади штете, а по предлогу Министра Финансија и Министра Правде, у смислу чл. 91., 97., 100.а и 101. истога закона, прописује следећу законску (чл. 94. Устава)

УРЕДБУ О УПРАВИ ЗА ЛИКВИДАЦИЈУ РАТНИХ ШТЕТА

ГЛАВА I.

Организација Управе

Чл. 1. Ради власпостављања привредног живота земље установљава се у смислу чл. 90. закона о накнади штете нарочита Управа за ликвидацију ратне штете са задатком да предузме и изврши исплату и ликвидацију ратних штета досуђених по закону.

Чл. 2. Управа се оснива као посебна установа, под надзором Министарства Правде. Она ће у административном погледу имати положај одељења Министарства Правде.

Чл. 3. На челу Управе налази се директор у рангу начелника Министарства.

Чл. 4. Управа се дели на следеће одсеке:

- а) административни;
- б) благајнички;
- в) књиговодство;
- г) одсек за робу.

Шефови одсека имају ранг инспектора Министарства.

Чл. 5. Указно особље управе именује Краљ на предлог Министра Правде. У указно особље улазе: директор, шефови одсека, књиговође и писари. Остало особље је неуказано.

Плате и остale приналежности службеника Управе једнаке су платама службеника истога посаја у Министарству Правде.

Књиговође имају три класе, са платом од 7.000—, 6.000— и 5.000— динара.

Министар Правде има права да одреди и посебне награде стручном особљу ако то интереси послова у Управи захтевају.

Чл. 6. Административни одсек води бригу о целокупној преписци; он спрема одговоре и решења и руководи општим пословима Управе, у правном и административном погледу.

Чл. 7. Благајнички одсек управља новчаним средствима. Он се стара о издатцима по отвореним кредитима. Он наплаћује примања Управе.

Благајнички одсек нарочито се стара о примањима управе за продату робу примљену на рачун репарације.

Чл. 8. Одсек књиговодства водиће књиге о целокупној обавези ратне накнаде, о примањима добивеним на рачун накнаде, како у новцу тако и у натури.

Чл. 9. Одсек за пријем и руковање робом стара се о пријему, преносу, и увођењу робе у магацинске књиге, као и о издавању робе.

Овај одсек ће се старати о роби и другим предметима које држава буде примила на основу одредбе уговора о миру, као репарације за претрпљену штету, ако не би особеним решењем Министарског Савета, неком другом телу било поверио старање о овим објектима.

Одсек ће се старати о пријему, преносу и сметашту и робе коју држава поручује за своје потребе, на основу репарације.

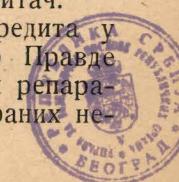
Одсек ће се старати најзад и о оним предметима које буду наручивала приватна лица и корпорације, као и јавноправна тела, ако се те поруџбине врше преко Управе, или ако поручилац тражи да се управа стара о овоме и ова се прими тога посла.

Чл. 10. Ближе одредбе о раду поједињих одсека, њихова права и дужности, однос њиховог особља и поступак при извођењу послова који су додељени Управи, прописаће Министар Правде првијником и посебним решењима.

Чл. 11. Потребна новчана средства за извршење послова Управе унеће се у државни буџет (чл. 80. закона о накнади штете).

Употреба кредита и исплата издатака врши се под надзором месне контроле, у чије ће име бити додељен Управи један нарочити рачуноиспитач.

Члан 12. До одобрења потребних кредита у државном буџету овлашћује се Министар Правде да може из новчаних средстава намењених репарацијама, а нарочито из имовине секвестрираних не-

пријатељских добара, ставити управи средства за исплату трошкова.

Ови издаци вршиће се на терет кредита који се имају државним буџетом отворити и сматраће се као привремена позајмица. Налоге за исплату издаје директор, а до суме чији ће износ одредити Министар Правде у споразуму са Министром Финансија.

Чл. 13. Поред редовног особља Управе установљава се при Управи и Саветодавни Одбор од седам чланова који ће давати мишљење о свима питањима која му буду упућена од стране Министарства Правде или Управе за ликвидацију ратних штета, а тичу се примене ове Уредбе и закона о ратној накнади. Директор Управе улази у састав Саветодавног Одбора по положају и руководи седницама Одбора.

Чланове Саветодавног Одбора именује Министар Правде. Он им одређује својим решењем и хонорар од одржане седнице.

ГЛАВА II.

Ликвидација штете

Чл. 14. Управа ликвидације ратне штете вршиће исплату досуђених накнада ратних штета, у смислу наређења чл. 76. Закона о накнади штете, а по наређењима ове Уредбе.

Чл. 15. Исплату досуђене ратне штете и допунских трошкова вршиће Управа преко нарочитих бонова ратне штете.

Бонови ће гласити на округле суме: 100.000, 10.000, 1.000 и 100 динара. Суме преко 50 динара узимају се као 100, а оне испод 50 динара не узимају се у обзир.

Формулар бонова прописаће заједнички Министар Правде и Министар Финансија.

Чл. 16. Управа за ликвидацију ратних штета извршиће сходним начином предају бонова оштећеним лицима, у износу досуђених им суме. Сваки оштећени дужан је депоновати своју пресуду и дати признаницу да је примио бон. На пресуди се има означити да је бон издат.

Чл. 17. На начин предвиђен претходним чланом Управа ће издати оштећеним лицима нарочити бон допунских трошкова, у износу суме досуђених на име допунских трошкова.

Исплата bona допунских трошкова врши се према износу сума утрошених за васпостављање уништеног или оштећеног добра, а под условима наведеним у чл. 65. и 73. Закона о накнади штете.

Чл. 18. Док се не предаду бонови, сваки оштећени може на подлози своје извршне пресуде користити се свима правима која има ималац бонова, а нарочито моћи ће вршити поруџбине на терет репарације, у смислу одредаба ове Уредбе.

Чл. 19. Министар Правде одредиће почетни и крајњи рок до кога се имају пријавити оштећена лица чија је штета утврђена извршном пресудом, за пријем бонова. Ко се у том року, који не може бити краћи од 6 месеци, не пријави, његова пресуда ће се сматрати као застарела и неће моћи добити накнаду по том основу.

Чл. 20. Исплата бонова вршиће се из средстава добивених на име репарације.

По исцрпљењу ових средстава, ако остане још неисплаћених бонова, решиће се нарочитим законом, према наређењу чл. 86. Закона о накнади штете, из којих ће се средстава вршити исплата.

Чл. 21. Исплате бонова и искоришћавање њихово вршиће се тако да се сви оштећени једновремено и равномерно намире. Изузетно, за она лица, за која је опште познато да су своје имовно стање за време рата знатно побољшали, може Министар Правде решити да имају чекати. Своју одлуку Министар Правде доноси по саслушању Саветодавног Одбора.

Чл. 22. Ако у колико држава буде имала права на интерес од непријатеља за ненаплаћене суме ратне штете, и она ће плаћати оштећеном исти интерес за неисплаћене суме бонова.

Чл. 23. Министар Правде овлашћен је да покретну и непокретну имовину поданика непријатељских држава а по саслушању Саветодавног Одбора, може дати оштећенима на име досуђене им накнаде, по закону о накнади штете, у истој вредности и за исту или сличну употребу. Министар Правде може се користити овим овлашћењем из чл. 77. закона о накнади штете, само у изузетним случајевима потпуно упропашћења појединих лица. Он може, у таквим случајевима, из имовине наведене у претходном ставу, давати накнаду и у новцу у највећом износу једне четврти недосуђене накнаде.

Члан 24. При исплати ратне штете и оштећења, прво ће се исплатити све претрпљене штете

и допунски трошкови приватних лица, предузећа и друштва, па тек онда из остатка се имају исплатити јавноправне корпорације, општине, окрузи и држава.

ГЛАВА III.

О наруџбинама на име репарације

Чл. 25. Сваки оштећени грађанин коме је досуђена ратна штета има права да на подлози досуђене суме изврши поруџбине оних предмета које бивше непријатељске државе дају на име репарација, у смислу постојећих међународних уговора и споразума.

Начин како ће се вршити поруџбине, биће регулисан посебним правилником који ће издати Министар Правде. Док тај правилник не буде прописан наруџбине ће се вршити преко Управе за ликвидацију ратне штете, које ће их спроводити одељењу за извршење уговора на даљи поступак у смислу прописа уговора о миру и његових додатака. Сваки поручилац дужан је поднети уз молбу и закључени уговор са немачком кућом у два примерка и четири копије на француском језику.

Управа ће спроводити ове поруџбине, кад их одобри, на даљи рад делегацији у Паризу.

Свако оштећено лице може наручити на подлози бонова ратне штете или пак на подлози пресуде о досуђеној ратној штети, до износа од 30% досуђене штете, оне артикле које бивше непријатељске државе дају и буду давале на име репарације.

Лица чије оштећење не прелази 5000 динара, могу сама или удружене да врше одједанпут поруџбине за целу суму досуђене накнаде.

Чл. 26. Поједина оштећена лица могу се удружити било у правна лица или корпорације, било у нарочите заједнице само за тај циљ, да би се заједничком поруџбином, на подлози укупних својих бонова, могли користити прописом чл. 25.

У оваком случају међусобни однос ових оштећених лица расправиће се по њиховом уговору или по статуту корпорације коју су основали. Сваки члан и учесник овако једне заједнице губи право на индивидуално обештећење и добиће исплату своје штете само преко заједнице.

Чл. 27. Лица која су извршила поруџбине за 30% свога бона могу накнадно поново вршити поруџбине, ако за то буде могућности.

Чл. 28. Свака поруџбина има се пријавити Управи. Поруџбине се одобравају редом како су стигле. Ако постоји немогућност задовољења свих наручилаца, Управа ће одобравати прво мање па тек онда веће поруџбине. Кад се исцрпи један контингент, биће код наредног контингента првенственоузете у обзир пријаве које нису биле извршене.

При поруџбинама ће се у опште давати првенство оним артиклима који служе обнови земље и њене привреде. О томе доноси одлуку, по саслушању Саветодавног Одбора, економско финансијски комитет Министара.

Чл. 29. Ако оштећена лица не учине толике поруџбине да иссрпе контингент предмета одређени на име репарација или ако нарочити интереси обнове земље то траже, Министар Правде, по саслу-

шању Саветодавног Одбора, може одобрити и наруџбине других лица које поручују објекте неопходно потребне за обнову земље и крајева пострадалих ратом. При овим наруџбинама поручилац даје обавезу да ће Управи целокупну вредност поручених предмета у року од три до десет година, рачунајући од дана довоза поручених објеката у земљу.

Овај рок одређује економско финансијски комитет Министара, с обзиром на природу предузећа које се подиже на овај начин.

На овако кредитиране суме поручилац је дужан платити годишње Управи интерес 3% .

За безбедност тражбине према поручиоцима Управа ће ставити хипотеку на предузеће поручиоца, за које се врши поруџбина, а може предузећи и друге мере обезбеђења које налази за потребно. Коначну одлуку о томе доноси Министар Правде, пре одређења поруџбине.

Чл. 30. Пропис чл. 29. примењује се аналого и на случајеве где би један оштећени поручио артикле чија вредност премаша његово оштећење а у погледу разлике између износа оштећења и величине поруџбине.

Чл. 31. Царина као и сви трошкови око преноса и смештаја поручених објеката, и у случају кад се о томе стара Управа за ликвидацију ратних штета падају на терет поручиоцима и они их имају накнадити Управи, пре коначног пријема тих објеката.

Она роба коју држава узима на рачун репарација ослобађа се царина. За такву робу Управа ће увек царинарницу извештавати благовремено.

Чл. 32. Поручилац не може одрећи пријем испоручене робе, коју надлежни за пријем органи приме

као исправну. Ако би ипак то учинио, Управа ће исту путем јавне продаје, или на основу одлуке Саветодавног Одбора, уступити оним оштећеним који буду желели да је купе ради препродаје. Та продаја има се извршити под условом прописаним у чл. 25. овог закона и обавезом купчевом да купљену робу не препродаје скупље од 15 процената куповне цене.

Разлику која би наступила услед ове продаје између вредности робе и куповне цене, трошкове и дневнице, сноси поручилац. Ову тражбину Управа ће судским путем остварити. Такве тужбе судови ће узимати у поступак по одредбама главе четрнаесте законика о поступку судском и грађанским парницама.

Чл. 33. Одељење књиговодства водиће нарочите књиге о порученим стварима, о њиховом износу, о задужењима и у опште о свима пословима и односима који буду проистекли из овакога начина обештећења.

Чл. 34. Лица која су до сада извршила поруџбине саобразиће се прописима ове Уредбе у погледу својих односа према држави. Одлуку о томе доноси Министар Правде.

Чл. 35. Питање обрачуна Управа за ликвидацију ратних штета са наручиоцима, у погледу курса златне марке према папирним маркама и курса папирне и златне марке или друге стране монете према динару, решиће економско финансијски комитет Министара.

Чл. 36. Управа ликвидације ратних штета одредиће курс предратних динара према данашњем у предсудама по одлуци економско финансијског комитета.

ЛАВА IV.

Посебна наређења

Чл. 37. Износ суме добивених од ликвидирања имовине непријатељских поданика достављаће одељење за секвестар са потребним означењима Управе за ликвидацију ратних штета, на руковање и употребу. Ове суме ће се одвојено књижити а служиће циљевима обештећења.

Чл. 38. Све суме позајмица и помоћи издане из средстава добивених од секвестриране имовине, имају се вратити, и њихов износ, у колико представља објекат за ликвидацију има се предати Управи за ликвидацију ратних штета.

Чл. 39. За све предмете примљене у натури од Дирекције Ратног Плена, у колико односна лица нису оштећена и поднесу као доказ судске пресуде о томе, тражиће наплату Управа за ликвидацију ратних штета, и исплаћене суме употребиће на своје сврхе.

Чл. 40. Државне поруџбине на рачун репарација одобрава економско финансијски комитет.

Чл. 41. За све објекте које држава поручи и прими на име репарације, у колико нису примљене на основу обештећења државе као такве, држава се има задужити вредношћу њиховом код Управе за ликвидацију ратне штете. За отплату овога дуга у буџетски прорачун има се уносити сваке године (100) сто милиона динара.

Чл. 42. Поједине државе и привредне установе које су поручиле или и примиле на име репарација предмете потребне за рад, задужиће се

такође код Управе, на своје и биће дужне да даду годишње отплате дуга, из прихода својих. Величина тих отплата биће утврђена споразумом Министра Правде и Министра Финансија.

Чл. 43. Самоуправна тела могу се користити правом поруџбине тек после приватних лица.

Са већ закљученим или извршеним поруџбинама самоуправних тела поступиће се по пропису чл. 34.

Чл. 44. Ближе одредбе за извршење ове Уредбе прописаће Министар Правде.

Ова Уредба ступа на снагу од дана објаве у „Службеним Новинама“.

Бр. 27621.

20. маја 1922. године
у Београду.

Заступник
Председника Министарског Савета, и Ми-
нистра Иностраних Дела, Министар
Припреме за Уставотворну Скупштину
и Изједначење Закона,

Марко Трифковић, с. р.

(Следују потписи свију осталих Министара)

Министар Финансија,
Д-р К. Куманди, с. р.

Министар Правде,
Д-р Л. Марковић, с. р.

УК. д.
36200